

BERNARD KHOURY

Arquitecte

Passió Arriba un pèl tard, dient que necessita fer un cafè. Bernard Khoury (Beirut, 1968) és un dels arquitectes àrabs més prestigiosos de tot el món. D'entrada sembla esquerp i lacònic, però quan parla d'arquitectura dóna respostes apassionades

“L'arquitecte ha quedat reduït a una mena de pallaso”

ADAM MARTÍN

Ha estat a Barcelona convidat pel Barcelona Institute of Architecture (BIArch) per fer la conferència inaugural del seu segon màster. Format com a arquitecte per la Rhode Island School of Design i màster per la Universitat de Harvard, l'any 1993 va tornar al seu Líban natal per treballar desenvolupant projectes supeditats a l'entorn i al context, fugint d'estils personalistes. Mentre m'atén, m'explica els seus plans per visitar la Torre Agbar.

A la conferència parla força de l'art. L'arquitectura és art?

A mi m'interessa l'art que tingui rellevància política, social o cultural. Quan l'art es converteix en una pràctica autoreferencial, per mi deixa de tenir interès, es torna buit i invàlid. Es podria dir el mateix de l'arquitectura. Si aconseguim connectar amb la nostra societat i fer coses que assoleixin una certa rellevància, aleshores crec que haurem aconseguit alguna cosa.

A quina mena de rellevància es refereix?

L'arquitectura no ha sabut adaptar-se als canvis dels temps moderns i ha perdut el seu sentit social. Hem passat de la velocitat animal a la velocitat de les màquines i encara més, a la velocitat de la llum: ja no cal moure'ns per comunicar-nos o per percebre o experimentar coses. La percepció de l'espai i del temps s'han allunyat encara més de l'arquitectura, que segueix atrapada a la pedra.

Però l'arquitectura sempre existirà, no?

Formo part de la generació que ha sabut reconèixer aquests canvis en la nostra percepció: o entenem això o desapareixem. I crec que estem desapareguts. És molt trist comprovar que un arquitecte no pot dissenyar sol un aeroport, un hospital o qualsevol edifici que estigui per damunt dels deu mil o quinze mil metres quadrats. Necessitem l'ajuda d'algú que bàsicament intervé en el projecte i ens dicta, disculpant-se, el que podem i no podem fer. Així que l'arquitecte ha quedat reduït a una mena de pallaso que té el paper d'embellir les coses amb històries conceptuals buides.

La seva feina defineix la manera com la gent viu o treballa. Com afronta aquesta responsabilitat?

¿Creus que els arquitectes encara ho podem fer, això? L'espai de treball no està definit només per parets, finestres, espai, llum o aire: aquest espai, tal com el coneixem, ha canviat dràsticament. I el lloc on vivim també. Sempre necessitem espais per arrecerar-nos dels elements, sempre necessitem i voldrem espais per gaudir. Només espero que els arquitectes

tinguin la capacitat de resistir-se a allò que el mercat els imposa i intentin produir bons espais. Crec en els bons espais: encara hi veiem, encara respirem i encara en podem gaudir.

Diu que no li agrada l'arquitectura personalista, que cada edifici ha d'estar integrat perfectament al seu entorn... Però vostè no és una persona diferent cada vegada que projecta un edifici.

No, no sóc un arquitecte diferent. Hi ha actituds que romanen, però crec que cada edifici es mereix una actitud i una estratègia determinades que et permetran reinventar-te parcialment d'un context a l'altre. Desconfio d'aquests arquitectes que donen la mateixa recepta en qualsevol situació. Entenc que pot haver-n'hi uns quants, però el món no pot estar fet d'arquitectes així. Puc entendre Gehry, però no pot haver-hi milions de Gehrys, seria catastròfic.

Va estudiar als Estats Units. Per què va tornar a treballar en un Beirut devastat per la guerra?

Francament, miro els meus col·legues de París, Milà o Rotterdam i penso que el que els preocupa és irrellevant. Jo m'enfronto constantment a preocupacions que són molt més potents. Però per mi, ciutats com Nova York són el vell món: no crec que res dràsticament rellevant en el món de l'arquitectura pugui sorgir d'allà. Només pel simple context, que no et predisposa. Vigileu amb la comoditat!

Diuen que té una relació molt emocional amb la seva ciutat.

Tothom hauria de tenir una relació emocional amb la seva ciutat. És com no sentir emocions per la teva parella, és impossible. Estic segur que les arrels hi tenen molt a veure, esclar, però cada context té les seves dificultats: Barcelona, Beirut, Lahore... Cada racó d'una ciutat té la seva especificitat.

I com és que va anar a Amèrica a estudiar?

El Líban era un camp de batalla en aquella època.

La seva família devia tenir diners per pagar-li la carrera.

En aquest sentit, no ens havíem de preocupar. Però va estar bé que tingués l'oportunitat d'anar-hi. És una de les poques conseqüències positives de la guerra: expulsa la gent del seu país i, quan tornen, ho fan més experimentats.

I per què va voler ser arquitecte?

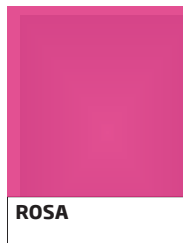
Observava el meu pare, que era el meu ídol. També era arquitecte. Però jo no sóc tan bo com ho era ell. Ho dic de veritat: ha fet edificis fantàstics. ¿N'has pres nota, que he dit que jo no sóc tan bo com ell? —

un arquitecte

KHALIL KHOURY, EL MEU PARE

un color

ROSA

un número

0

L'arquitecte libanès Bernard Khoury defensa el valor social de l'arquitectura i la relació emocional amb la seva ciutat. FRANCESC MELCION